

Thuis in het Verpleeghuis
Waardigheid en trots op elke locatie

Patyna pakt zorgkloof aan met arbeidsbesparende technologie

Meer zorgvraag, minder mensen. Die kloof is dé uitdaging voor zorgorganisaties, ook in de verpleeghuiszorg. In Friesland is het juist dit hiaat dat zorgt voor verbinding. Sinds november 2018 trekken dertien grote ouderenzorgorganisaties samen op om de uitdagingen van de arbeidsmarkt het hoofd te kunnen bieden. Met als belangrijke inzet: technologische innovaties.

Voor Renate Kamphuis, bestuurder van de Friese zorgorganisatie Patyna, staat het als een paal boven water: kwalitatief goede zorg leveren met voldoende medewerkers kan alleen door gezamenlijk innovatie en technologie te adopteren. 'Het heeft een enorme toegevoegde waarde. De komende twintig jaar gaan zorgzwaarte en zorgvraag meer dan verdubbelen, terwijl het aantal medewerkers nu al afneemt. De zorgkloof die op ons afkomt, verbindt ons in Friesland. We moeten ons anders organiseren, onder meer door inzet van technologie.'

Anders werken met technologie

Anderhalf jaar geleden tekenden de dertien instellingen een convenant en zetten vervolgens met een gezamenlijke regiovisie een stip op de horizon. Met pijlers als duurzaam investeren, anders werken en anders

leren in de zorg. Vanuit een landelijk ontwikkelbudget ontvangt Friesland twee miljoen euro. Een deel van dat geld is beschikbaar voor het platform 'Anders werken in de zorg', waarin de organisaties kennis over hun technologische innovaties met elkaar delen. De innovaties hebben tot doel de kwaliteit van zorg en werkprocessen te verbeteren.

Patyna-bestuurder Kamphuis: 'We hebben nu al een tekort aan bepaalde medewerkers, zoals specialisten ouderengeneeskunde, psychologen en verpleegkundigen. Technologische ontwikkelingen zijn nodig om werkprocessen anders in te richten en arbeidsbesparend te maken. Eigenlijk is arbeidsbesparend een verkeerd woord, want het komt over alsof mensen straks geen baan meer hebben. Daar is geen sprake van, want er is veel werk in de zorg.'

Renate Kamphuis, bestuurder Patyna

Koploper in Noord-Nederland

Het werk in de zorg makkelijker en leuker maken én bijdragen aan een beter leven voor de verpleeghuiszorgbewoner of thuiswonende cliënt. Waarbij technologie geen doel maar altijd een middel is. Bij Patyna hebben ze een nominatie voor Koploper Noord-Nederland in de wacht gesleept met hun manier van omgaan met technologie. Met groot enthousiasme spreekt Reinier Hakvoort over zijn innovatieteam: 'Patyna is onderscheidend omdat we het geld reserveren voor onze teams op de werkvloer in plaats voor technologie

als product. Het begint bij ons bij de teams en hun behoefte. Waar lopen zij tegenaan in hun werk, waar zit hun frustratie, om daarna pas te gaan innoveren. Draagkracht voor nieuwe technologie vind je bij medewerkers door aan te sluiten bij hun behoefte.'

Corona maakt urgentie van innovatie zichtbaar

Ook Patyna ging direct aan de slag toen de deuren van de verpleeghuizen voor bezoekers op slot gingen. Binnen een week lagen op elke afdeling twee mobiele telefoons met een zo groot mogelijk beeldscherm. Waar nodig kreeg de telefoon een aansluiting op de televisie of op een bluetooth-kastje voor een bewoner met een gehoorapparaat. Bestuurder Kamphuis: 'Het is heel goed om te horen dat medewerkers het beeldbellen ook na de coronatijd willen behouden.'

Heeft de coronacrisis de drempel voor nieuwe technologie verlaagd? 'Meer de urgentie verhoogd', vertelt Reinier Hakvoort, 'Technologie gaat naar het volgende niveau, dat van *social innovation*. Hoe kantel je een denkwijze? Wat is er nodig om collega's hierin mee te nemen? Het is niet meer een kwestie van een zorgrobotje naar binnen rijden. Het wordt steeds complexer. Voor mij en mijn collega's is dat juist gaaf!'

Technologie vanuit behoefte

Een jaar of vier geleden werden de eerste contouren neergezet voor de inzet van technologie binnen Patyna, met een stuurgroep en een atelier. Gaandeweg is de zorgorganisatie toegegroeid naar een volwaardige afdeling Human Technology. Uitgaan van de behoefte van de medewerker en cliënt is iets wat de afdeling in de loop van de tijd heeft geleerd. Net als veel andere zorgorganisaties deed Patyna uitgaven die uiteindelijk niet het beoogde effect hadden. Een robotkat op de huiskamer wordt niet door iedere bewoner als prettig ervaren en een dure Tovertafel is niet mobiel. Kamphuis: 'Uiteindelijk kom je weer uit bij de teams zelf: die weten heel goed waar iets wel of niet werkt en waar iets een toegevoegde waarde heeft.' Hakvoort vult aan: 'Soms zeg je ook nee tegen iets, maar dat moet je wel kunnen uitleggen. Het moet kwaliteitsverhogend of arbeidsbesparend zijn.'

Technologie is volgens de innovator niet altijd het antwoord. 'Een collega heeft een tijd lang geobserveerd en onderzoek gedaan rondom onbegrepen gedrag op een afdeling. In plaats van dit gedrag te gaan monitoren met technologie, kwamen we er op uit dat het om een kennisvraag ging: hoe ga je om met dementie? Het was beter om de medewerkers daar verder in te ontwikkelen en de huiskamer anders in te richten. Jammer voor onze afdeling, maar de kennis uit ons onderzoek nemen we mee naar een andere afdeling.'

Reinier Hakvoort, innovator bij Patyna

Via VR-bril leren omgaan met het ECD

Medewerkers van Patyna leren werken met het Elektronisch Cliëntendossier (ECD) via een game. De organisatie trainde 1400 medewerkers door hen een virtual reality-bril op te zetten en te laten ervaren hoe zij de beste keuzes kunnen maken voor de cliënt. Patyna greep deze technologie aan om de visie van de organisatie over te laten komen bij de medewerker. Bestuurder Renate Kamphuis: 'De visie van Patyna is teruggaan naar de bedoeling. En dat is voor ons de relatie tussen onze medewerker en cliënt, waarbij we uitgaan van de wensen en levensgeschiedenis van de cliënt.'

Kamphuis deed de kennismaking zelf ook en vond het 'prachtig'. In de 360°-video stapt de medewerker het werkproces in, maakt keuzes en ervaart wat het beste is voor de cliënt. Kan je voor de training zakken? 'Nee, de medewerker kan sterretjes scoren van 1 tot 5. Daarna komt het gesprek met de trainers, waarin ze samen doorpraten over de keuzes. Het mooiste commentaar van medewerkers is dat ze een keuze hebben.'

Apple op bezoek

Waar komt de samenwerking op het gebied van technologie tussen de Friese organisaties om de hoek kijken? Elke vier tot zes weken komen ze in het samenwerkingsverband 'Anders werken in de zorg' bijeen om pilots te delen. Daarbij betrekken ze ook beleidsmakers, die voor borging in de organisaties zorgen. Zoals het gebruik van de VR-bril om te leren werken met het elektronisch cliëntendossier. En goed voorbeeld doet volgen. Zorggroep Noorderbreedte gaat de VR-technologie toepassen om medewerkers te scholen in de nieuwe Wet zorg & dwang.

Binnen de samenwerking hoopt Patyna een stap verder te maken met de informatietool ARNA (zie kader hieronder). Begin dit jaar kreeg Patyna heel Friesland over de vloer toen Apple in huis was om een inkijk in de innovatieve wereld van morgen te geven. Augmented reality (AR) maakt daar een groot deel van uit.

Renate Kamphuis: 'Bijzonder om te zien dat de toekomst van onze cliënten gaat veranderen door de producten die we al kennen. Dat zijn de apps in onze telefoons.' Reinier Hakvoort: 'Aan de collega's gaven we ook een demonstratie van ARNA, die met veel enthousiasme werd ontvangen.' Beiden zijn het erover eens dat ze hun goede voorbeelden moeten delen met de rest van Friesland: 'We moeten allemaal over onze eigen schaduw heenstappen. ARNA kunnen we alleen gezamenlijk ontwikkelen tot een echt Fries product, dat ook vernieuwend is voor heel Nederland.'

ARNA, met augmented reality razendsnel hulpmiddelen leren gebruiken

ARNA, your digital co-worker, is de nieuwste innovatie van Patyna, die naar verwachting eind van dit jaar op de werkvloer getest kan worden. ARNA is een app die informatie geeft over verschillende zorghulpmiddelen, zoals het gebruik van bijvoorbeeld een tillift. Het geeft de medewerker direct de informatie die hij of zij op dat moment nodig heeft. De medewerker richt de tablet op de tillift en de app projecteert er een schil van informatie overheen. Bijvoorbeeld om te weten waar welke knop voor dient, maar ook om door te klikken naar e-learning van de leverancier van het hulpmiddel.

Door Anja Klein

Meer weten

- [Lees meer over de start van 'Anders werken in de zorg'](#)
- [Lees meer over de regiovisie van Friesland](#)
- Friesland doet mee aan Waardigheid en trots in de regio. [Bekijk de programmapagina](#)
- Lees ook: [Virtual Reality dicht gat tussen theorie en praktijk](#)

---

tags:

[Patyna](#) (5)

thema's:

[Gebruik van hulpbronnen](#) (249), [Technologie](#) (159)